

Avd. social hållbarhet/Skaraborgsenheten
Västra Götalandsregionen

Folkhälsoinsatser i Karlsborgs kommun

Folkhälsoplan – 2021

Innehåll

Inledning	3
Del 1	4
Plan med utgångspunkt från Folkhälsoavtalet	4
Del 2	6
Sammanfattning	6
Område	7
Budget	10
Del 3 Eventuell bilaga med ytterligare information	100

Folkhälsoplanen har godkänts av folkhälsorådet i Karlsborgs kommun 2020-10-21

Catarina Davidsson
Folkhälsorådets ordförande
Karlsborgs kommun

Peter Söögård
Folkhälsorådets vice-ordförande
Östra hälso- och sjukvårdsnämnden

Inledning

Enligt avtalet om lokalt folkhälsoarbete ska det varje år upprättas en folkhälsoplan för respektive kommun i Skaraborg. Planen ska beskriva målområden och planerade insatser för kommande verksamhetsår. I avtalet sägs också att folkhälsoarbetet ska vara ett strategiskt utvecklingsområde och vara integrerat i ordinarie verksamhet.

Syftet med folkhälsoplanerna är att östra hälso- och sjukvårdsnämnden, kommunerna och andra intressenter ska få en enkel och överskådlig bild över de folkhälsoinsatser som planeras under året. Den ska också skapa underlag och vara stöd för dialog och vägledning för beslut, uppdrag och insatser. Folkhälsoplanen ska utgå från kommunala, regionala och nationella styrande dokument.

Del 1

Plan med utgångspunkt från Folkhälsoavtalet

Åtaganden i avtalet	Strategier för att uppfylla avtalet (max 100 ord)
Folkhälsoarbetet ska vara långsiktigt och utgå från befolkningens behov	Politisk viljeinriktning är en förutsättning för att förändringsarbete ska få genomslag i hela organisationen och bli långsiktigt hållbar. Det lokala övergripande målet för folkhälsoarbetet i kommunen är att <i>Karlsborgs kommun ska vara en socialt hållbar kommun</i> . Vid framtagandet av <i>Program för social hållbarhet Karlsborgs kommun 2019-2022</i> analyserades nulägesbilder av statistik avseende folkhälsa och social hållbarhet. Det är en ständigt pågående process att kartlägga, analysera och följa upp befolkningens hälsa och behov.
Folkhälsoarbetet ska ha tydliga och uppföljningsbara mål	I <i>Program för social hållbarhet Karlsborgs kommun 2019-2022</i> finns prioriterade utmaningar och åtgärder i arbetet för social hållbarhet. Varje nämnd och förvaltning ansvarar för att ta fram mål och styrtalet till styrkortet, utifrån valda utmaningar och åtgärder samt att planera aktiviteter som förvaltningen ska genomföra. Uppföljning sker i Stratsys.
Folkhälsoarbetet ska vara integrerat i ordinarie verksamhet	Enligt folkhälsorådets reglemente består beredningsgruppen av kommunchef, folkhälsostrateg och samtliga förvaltningschefer samt Närhälsans vårdcentralchef och folktandvårdens chef. Beredningsgruppen sammanträder fyra gånger per år för att planera och följa upp arbetet i ordinarie verksamhet.
Styrning och ledning av folkhälsoarbetet ska vara integrerat i kommunens ledningssystem	Målet om en socialt hållbar kommun är en del av kommunfullmäktiges styrkort och ska brytas ned i nämndernas egna styrkort enligt ordinarie uppföljningssystem, Stratsys. I kommunens årsredovisning återfinns också välfärdsnyckeltal folkhälsa.

<p>Kommunen ansvarar för att ta fram en långsiktig och strategisk planering för det lokala folkhälsoarbetet med framtagna behovsbilder och prioriteringar</p>	<p>Kommunfullmäktige antog i oktober 2018 <i>Program för social hållbarhet Karlsborgs kommun 2019 - 2022</i>. Programmet är ett strategiskt styrdokument som visar vägen i arbetet för en god och jämlik hälsoutveckling för Karlsborgsborna. Det ska vara ett verktyg i arbetet med att konkretisera fullmäktiges mål om social hållbarhet och ska användas i vägledning av beslut, uppdrag och insatser. I programmet finns prioriterade utmaningar och åtgärder i arbetet för social hållbarhet som kommunen ska arbeta med de närmsta fyra åren. Under 2021 sker en halvtidsuppföljning.</p>
<p>Kommunen ska aktivt använda samhällsplanering och kommunal verksamhet för att främja befolkningens hälsa</p>	<p>Fokus för samhällsplaneringen är att skapa förutsättningar för att förbättra invånarnas livsvillkor och livsmiljöer vilket möjliggöra för invånarna att ta ansvar för sina levnadsvanor. Se ovan gällande Program för social hållbarhet samt folkhälsorådets beredningsgrupp. Folkhälsorådet ska underlätta samverkan mellan kommun och region samt mellan kommunala verksamheter i frågor som rör befolkningens hälsa. Folkhälsorådet har ingen egen verksamhet, de ska stödja, utveckla och samordna det lokala folkhälsoarbetet samt verka för att folkhälsofrågorna integreras i förvaltningarnas verksamhet. Folkhälsorådet är också ett rådgivande organ till kommunstyrelsen och övriga nämnder i frågor som rör kommunens arbete för folkhälsa och social hållbarhet</p>
<p>Kommunen ska bidra med kunskaps- och metodstöd i folkhälsoarbetet</p>	<p>Framtagna Program för social hållbarhet är ett kunskapsunderlag. Den profession som förvaltningarna besitter utgör grunden i det arbete som sker utifrån programmet. Via den tvärsektoriella beredningsgruppen för folkhälsorådet bidrar varje förvaltning med sina kunskaper och metoder som används för att främja befolkningens hälsa.</p>

Del 2

Sammanfattning

Folkhälsoplanen med folkhälsoinsatser utgår från de utmaningar som återfinns i Program för social hållbarhet, 2019 – 2022:

- Goda boendemiljöer åt alla
- Alla barn och unga ska ges förutsättningar att utveckla sina kunskaper och kompetenser så långt som möjligt
- Verka för en trygg hemmiljö och fritid för alla
- Säkerställa invånarnas delaktighet och möjlighet till inflytande

Inom varje utmaning har förvaltningarna prioriterat åtgärder som verksamheter ska fokusera och arbeta aktivt med under fyra år.

I folkhälsoplanen synliggörs vilka områden i programmet som folkhälsorådet stödjer med utvecklingsmedel.

Målområde

Område: Alla barn och unga ska ges förutsättningar att utveckla sina kunskaper och kompetenser så långt som möjligt.

Målgrupp: Barn och ungdomar.

Mål på kort sikt: Höjd kunskapsnivå. **Mål på lång sikt:** Ökat psykiskt välbefinnande samt ökad trygghet och trivsel i skolan.

Planerade insatser:

- Barn- och utbildningsförvaltning ingår (tredje året) i Skaraborgsövergripande satsningen Fullföljda studier genom trygghet och studiero. Detta är en satsning för att fortsatt stärka den psykosocial miljön i skolan. På högstadieskolan arbetar man vidare med arbetslagkontrakten.
- Ett systematiskt arbete för psykisk hälsa i skolan genomförs bl a genom metoden YAM (Youth Aware of Mental health) som används i åk 8. Kompetensutveckling av medarbetare för fortsatt implementering av YAM. Ett samarbete med Hjo kommun diskuteras.

YAM är en evidensbaserad, hälsofrämjande och preventiv insats att förbättra den psykiska hälsan och minska självmordshandlingar bland skolelever.

Målområde

Område: Verka för en trygg hemmiljö och fritid

Målgrupp: Seniorer

Mål på kort sikt: Ökad kunskap/medvetenhet om tillgängliga aktiviteter och åtgärder som främjar ett hälsosamt åldrande

Mål på lång sikt: Minskad social isolering, psykisk ohälsa, frakturer mm som bidrar till mindre hälsosamt åldrande

Planerade insats:

- Kultur- och fritidsförvaltningen genomför grupper med konceptet Senior Sports School tillsammans med Västra Götalands idrottsförbund och SISU Idrottsutbildarna

Målgrupp: Barn och ungdomar

Mål på kort sikt: Utveckla ett strukturerat och långsiktigt arbetssätt inom ANDTS-området (Alkohol, narkotika, doping, tobak och spel).

Mål på lång sikt: Ökad trygghet, minskad psykisk ohälsa och minskad användning av ANDTS.

Planerade insats: Olika aktiviteter för att minska tillgång och efterfråga av ANDTS.

- Stödja den fortsatta utvecklingen av tvärsektoriell samverkan inom kommunen inklusive implementera årshjul för insatserna.
- Utbildningar
- Stödja den fortsatta utvecklingen av fritidsgården genom metoden KEKS.
- Stödja utvecklingen av fältverksamhet som startade under hösten 2019.

Målgrupp: Invånare Karlsborgs kommun

Mål på kort sikt: Höjd kunskapsnivå. **Mål på lång sikt:** Minskad psykisk ohälsa och därmed bidra till nollvisionen av suicid både för barn och vuxna

Planerade insats: Suicidprevention

- Utbildningar inom suicidprevention
- Stödja den fortsatta utvecklingen av tvärsektoriell samverkan inom kommunen
- Utifrån handlingsplan skapa riktlinjer och rutiner i respektive förvaltning

Målområde

Område: Säkerställa invånarnas delaktighet och möjlighet till inflytande

Målgrupp: Invånare Karlsborgs kommun

Mål på kort sikt: Höjd kunskapsnivå och systematiserat arbetssätt **Mål på lång sikt:** Ökad upplevelse av delaktighet och inflytande

Planerade insatser:

- Stödja den fortsatta utvecklingen av volontärverksamhet som startade 2020
- Stödja den fortsatta utvecklingen av barns rätt till delaktighet och inflytande utifrån barnkonventionen genom unga kommunutvecklare
- Utbildningar inom LSS för ökad delaktighet och inflytande hos deltagarna i verksamheten
- Utbildning/workshop om delaktighet och inflytande-medborgardialog

Budget

Område	Budget
Barn och unga	85 000
Trygg hemmiljö och fritid	60 000
Delaktighet och inflytande	60 000
Övriga kostnader	2 390
Totalt	207 390

Vid behov kan omfördelning mellan de olika områdena ske under året

Del 3

Eventuell bilaga med ytterligare information

Ja

Nej

Kontaktperson: Ann Norling Gustafsson, folkhälsostrateg, Skaraborgsenheten, Avdelning Social hållbarhet, Västra Götalandsregionen

Telefon: 0505-172 33 E-post: ann.norling.gustafsson@karlsborg.se